

Saksframstilling

Vår referanse: 2019/72046-29
Saksbehandler: Elin Solberg

Klager på valgprotokoller for kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019

Hva saken gjelder:

Valgstyret har mottatt 23 likelydende klager til valgprotokoller for kommunestyre- og fylkestingsvalget. Velgere har blitt oppfordret på Twitter til å sende klage til valgstyret, og selve klagene som er oversendt er likelydende og utarbeidet av Patricia Aas.

Klagene omhandler:

- Manglende forklaring i valgprotokollene på differansen mellom foreløpig telling og endelig telling for både forhåndsstemmer og valgtingsstemmer. Som eksempel nevnes Norges Kommunistiske Parti som mistet nærmest 86.7 % av stemmene, mens Folkeaksjonen Nei til mer bompenger økte med 5.7 %.
- Noen avvik som vurderes og som overraskende store. Her nevnes Partiet De Kristne som økte med 19.7 % og Rødt som mistet 3.3 %.

Det bemerkes at avvikene mellom den manuelle tellingen og endelig telling ikke synes å ha blitt vurdert, og at dette er i strid med valgforskrift – endringen i § 37 a. Klagene følger som vedlegg.

Det er departementet som er klageinstans. Det fremgår av valglovens § 13-2 at klage over valgoppgjøret skal fremsettes for valgstyret i kommunen ved kommunestyrevalg og for fylkesvalgstyret ved fylkestingsvalg. Gjelder klagen forhold av betydning for begge valg kan den fremsettes enten for valgstyret eller fylkesvalgstyret.

Kommunal – og moderniseringsdepartementet har fastsatt en ny bestemmelse i valgforskriften som pålegger kommunene å foreta manuell telling av den foreløpige opptellingen av stemmesedler. Det er også utarbeidet en veileder om manuell opptelling etter valgforskriften 37a.

Det foreligger også en veileder for gjennomføringer av stikkprøver, og valgloven § 10-7 omhandler protokollering av stemmestyrene, valgstyrets og fylkesvalgstyret føring av protokoll ved gjennomføringen av valg.

Bystyrets kontor har høyere grad av sikkerhet mot kompromittering av EVA Skanning enn de krav som er satt. Alle pc-er som ble brukt til skanning, verifisering, jobbstyring, stikkprøver og EVA Admin var helt nye og de ble programmert slik at de kun kunne brukes til den programvare de var bestemt for. Dvs. at verifiseringsmaskinene kun kunne brukes til programvaren EVA Verifiser, stikkprøvemaskinene kun til EVA Stikkprøve osv. USB-portene

i pc-ene var stengt og kun EVA Admin var knyttet til Internett. Det ble brukt ett sett pc-er til kommunes telling og valgoppgjør og et annet sett pc-er til fylkeskommunens kontrolltelling. Alle pc-ene var beskyttet av passord og alle brukere måtte logge på via ID-porten. I tillegg var det kun få dedikerte personer som hadde tilgang til rommene hvor servere, pc-er og skannere var plassert.

For å avdekke systematiske avvik som følge av eventuell kompromittering eller feil i EVA Skanning, foretok Bystyrets kontorstikkprøver av alle tekniske tellekretser for forhåndsstemmene og for alle stemmekretsene for valgdagsstemmene. Dette ble gjort for både fylkestingsvalget og kommunestyrevalget. Ved stikkprøvekontrollene ble de fysiske stemmesedlene vurdert opp mot skannet bilde av tilsvarende bunke stemmesedler for å kontrollere at den maskinelle tolkingen er rett. For de fleste kretsene som ble skannet på nytt, ble det i tillegg tatt stikkprøvekontroller av partifordeling. Partifordeling for de fysiske stemmesedlene i stikkprøven ble sammenholdt med partifordeling ved ny skanning av de samme stemmesedlene. Stikkprøvene avdekket ikke systematiske avvik.

Ved avvik mellom foreløpig manuell telling og endelig telling (ved skanning) på over 1,5 promille for både fylkestingsvalget og kommunestyrevalget, har Bystyrets kontor foretatt ytterligere ny telling. Disse tellingene ble utført ved skanning. Ved ny skanning ble det brukt annen skanner og annen person til å skanne.

Bystyrets kontor har hatt som praksis å kommentere avvik mellom foreløpig og endelig telling dersom avviket mellom de to tellingene er under grensen for å telle på nytt. I de tilfeller det telles på nytt, er det eventuelt avvik mellom de to skannede tellingene som er kommentert. Bystyrets kontor ser at dette ikke er i samsvar med formuleringen i møteboken hvor det fremgår at det er årsakene til evt. differanse mellom foreløpig og endelig opptelling som skal kommenteres. Dette er beklagelig og vil bli rettet opp i fremtidige møtebøker. Denne feilen har imidlertid ikke fått konsekvenser for valgresultatet.

Når det gjelder avviket for fylkestingsvalget for hhv. Norges Kommunistiske Parti (NKP) og Folkeaksjonen Nei til mer bompenger (FNB), skyldes dette at stemmestyret i Hordvik hadde ført stemmene til FNB i rubrikken for stemmer til NKP. De to maskinelle tellingene viste identisk resultat og stikkprøvene viste ingen avvik.

Når det gjelder øvrige avvik mellom foreløpig manuell telling og endelig telling ved skanning, skyldes avviket i all hovedsak at hele bunker med forhåndsstemmesedler ikke er registrert og talt med når de er blitt pakket i esker ved manuell telling. Negativt avvik skyldes først og fremst at bunker er lagt på feil parti. Bystyrets kontor vil se på rutinene og eventuelle andre måter å telle forhåndsstemmer på manuelt før neste valg for å unngå store avvik.

Protokollen skal sikre at valget er etterprøvbart, at det er gjennomført i henhold til regelverket og den er grunnlaget for kontroll og godkjenning av valget etter valglovens bestemmelser i kapittel 13. Avvikene mellom foreløpig og endelig telling som ikke er kommentert i protokollene burde vært kommentert. Feilen har imidlertid ikke fått konsekvenser for valgresultatet og bystyredirektøren mener protokollene fra kommunestyrevalget og fylkestingsvalget for 2019 har gitt godt grunnlag for kontroll og godkjenning av valgene.

Forslag til vedtak:

1. Valgstyret i Bergen kan ikke se at det har forekommet feil som har fått konsekvenser for valgresultatet for kommunestyrevalget eller fylkestingsvalget i Bergen i 2019.
2. Klagene oversendes Kommunal- og moderniseringsdepartementet for endelig avgjørelse.

Skriv inn forslag til vedtak

Dato: 19. september 2019

Roar Kristiansen - bystyredirektør
Elin Solberg - rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

Klage fra: Ove Gram Nipen, Suzanne Thobro, Raymond Berg, Alexander Hoogerhuis, Stian Eikeland, Kamilla Sajetz Mathisen, Rebecca Storevik, Andreas Hadsel Opsvik, Randi Gjerde, Erlend Skjelten, Hallvard Nygård, Øyvind Osdal Runde, Gisle Enåsen, Jeanette krabbedal-Mathiesen, Nils Norman Haukås, Eirin Koehler Breivik, Knut Dundasmora, Silje Ljosland Bakke, Arne Halvorsen, Harald Svensson Sæle, Jan Heigl, Eva Løvås, Siv Holu